Gemeente Assen

Raadsvoorstel

Onderwerp	**Plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen**
Kenmerk	R00210/P131091
Datum verzending	woensdag 25 mei2022
Besluitvormende raad	donderdag 30 juni 2022
Consulterende raad	
Namens	het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen de heer M.L.J. Out, burgemeester de heer T. Dijkstra, secretaris

1 Beslispunten

1.1 In te stemmen met het Plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen.

2 Inleiding

De gemeente Assen wil in 2050 CO_2-neutraal zijn. Dat is een flinke opgave op vele fronten. De afgelopen jaren zijn er al goede stappen gezet. Om de landelijke en Europese doelen te halen is echter meer nodig. In de Transitievisie Warmte heeft de gemeente Assen vastgesteld dat we voor 2030 4000 Asser woningen aardgasvrij maken en de overige woningen alvast zoveel mogelijk aardgasvrij-ready maken. Dit laatste willen we bereiken door inwoners te stimuleren verduurzamingsmaatregelen te treffen in hun woning die altijd goed zijn. Bijvoorbeeld het aanbrengen van (extra) isolatie, het nemen van maatregelen waarmee energie wordt bespaard of de aanschaf van zonnepanelen. In de Transitievisie Warmte is afgesproken dat de gemeente hiervoor een plan van aanpak ontwikkelt: hierna genoemd het plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen.

Het opstellen van dit plan van aanpak sluit goed aan bij het Nationaal Isolatieprogramma dat onlangs is gelanceerd door het Rijk. Dit programma streeft er namelijk naar dat alle bewoners en VvE's weten hoe ze hun woning kunnen verduurzamen door hen zoveel mogelijk te ontzorgen. Met als uiteindelijke doel om 2,5 miljoen woningen te isoleren. In ons plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen hebben we een vergelijkbare ambitie opgenomen, namelijk dat we met de aanpak *altijd-goed* maatregelen inwoners stimuleren om aan de slag te gaan met verduurzaming van hun eigen woning. Tegelijk willen we er met onze aanpak voor zorgen dat iedere inwoner van Assen de mogelijkheid heeft om *altijd-goed* maatregelen te nemen.

In onze aanpak bouwen we voort op de ingeslagen weg van de Transitievisie Warmte, het plan van aanpak energiearmoede en de instrumenten die we al inzetten om inwoners te ondersteunen bij het nemen van *altijd-goed* maatregelen. Zo blijven de volgende uitgangspunten centraal staan in onze aanpak:

- samen met alle inwoners aan de slag;
- iedereen moet mee kunnen doen;
- haalbaar en betaalbaar;
- een persoonlijke en laagdrempelige benadering.

We verfijnen de aanpak in de komende periode door hier een doelgroepenbenadering aan toe te voegen, waarbij we ons richten op de middenmoters – de grote groep inwoners die na de koplopers op de drempel staat om aan de slag te gaan – en hebben hierbij speciale aandacht voor kwetsbare inwoners van Assen die hindernissen ervaren om zelf aan de slag te gaan met *altijd-goed* maatregelen. Het gaat hier om minderdraagkrachtige inwoners, maar bijvoorbeeld ook om ouderen, huurders en laaggeletterden. Wat betreft minderdraagkrachtige inwoners bouwen we voort op het plan van aanpak energiearmoede dat eind 2021 is vastgesteld door het college. De aanpak energiearmoede is weliswaar eerder ontwikkeld, maar is onderdeel van de aanpak *altijd-goed* maatregelen. We richten ons in de aanpak energiearmoede namelijk op het informeren, motiveren en activeren van minderdraagkrachtige huishoudens om hen te stimuleren altijd-goed maatregelen te laten nemen. Uiteindelijke doel hiervan is om de energierekening van deze huishoudens te verlagen en het wooncomfort in hun woningen te vergroten. Voor deze doelgroep is inmiddels een aanpak gestart waarbij we in eerste instantie 100 minderdraagkrachtige woningeigenaren een begeleidingstraject met een buurtwerker aanbieden. In deze aanpak bekijken we of we een aantal van de al bestaande instrumenten die in het plan van aanpak altijd-goed maatregelen staan beschreven - zoals energiecoaches, collectief aanbod, maatwerkadvies – en een aantal nieuwe instrumenten goed in kunnen zetten om minderdraagkrachtige woningeigenaren en huurders te ondersteunen. Om het eerder vastgestelde plan van aanpak energiearmoede in lijn te brengen met het plan van aanpak altijd-goed maatregelen hebben we het plan van van aanpak energiearmoede geactualiseerd (zie bijlage 2 van het plan van aanpak altijd-goed maatregelen).

Ook hebben we in de komende periode meer aandacht voor verschillende fasen in het verduurzamingstraject en hebben we oog voor krapte op de arbeidsmarkt.

De Asser aanpak richt zich met de volgende drie sporen op het stimuleren van *altijd-goed* maatregelen in de eigen woning:

1. We informeren, motiveren en activeren inwoners van Assen via het spoor communicatie om aan de slag te gaan met *altijd-goed* maatregelen. We doen dit via al bestaande instrumenten zoals de communicatiestrategie energietransitie, het Drents Energieloket en het Duurzaamheidscentrum Assen en voegen de introductie van een nieuw Asser energieloket daaraan toe. Daarmee willen we onze ondersteuning dicht bij de inwoners en in de wijken inrichten.
2. Via het spoor woningeigenaren bieden we particuliere woningeigenaren ontzorging. We zetten een mix van individuele en collectieve instrumenten in zoals maatwerkadviezen, de aanpak energiearmoede, het RREW-Klimaatroute project, een digitaal adviestool, een isolatiegift en collectieve aanbodacties.
3. Via het spoor huurders ontwikkelen we een verduurzamingsprogramma voor huurders. Hierin volgen we twee lijnen:
    - Lange termijn: We inventariseren samen met de woningbouwcorporaties de koppelkansen van de plannen voor investeringen in het corporatiebezit (renovatie en sloop-nieuwbouw) in combinatie met de gemeentelijke plannen. En we verkennen samen met de corporaties hoe we verduurzaming van gespikkeld bezit – huur- en koopwoningen gemengd in hetzelfde huizenblok - eenvoudiger kunnen realiseren.
    - Korte termijn (start uiterlijk 1 januari 2023): Samen met woningbouwcorporaties ontwikkelen we verschillende instrumenten die gericht zijn op energiebesparing door huurders op de korte termijn, zoals inzet van een fix-brigade, een actie gericht op vervanging van energieslurpers en het uitgeven van energiedisplays aan huurders.

3 Beoogd effect

Met het plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen stimuleren we inwoners om aan de slag te gaan met verduurzaming van hun eigen woning. Tegelijk willen we er met onze aanpak voor zorgen dat iedere inwoner van Assen de mogelijkheid heeft om *altijd-goed* maatregelen te nemen. Hiermee kunnen inwoners de eerste stappen zetten richting het aardgasvrij maken van hun woningen. Tegelijk leidt de

aanpak tot verlaging van de energierekening en een betere energetische kwaliteit van de Asser woningen.

4 Argumenten

4.1 We willen meer inwoners bereiken. Daarom scherpen we in de komende periode bestaande instrumenten waar nodig aan en ontwikkelen we een aantal nieuwe instrumenten.

4.2 Ondersteuning van inwoners vond tot nu toe vooral plaats in de eerdere fasen van het verduurzamingstraject van de eigen woning (fasen bewustwording, oriënteren, voorbereiden). Met deze aanpak ondersteunen we inwoners ook in latere fasen (fasen financieren, beslissen, realiseren).

4.3 We willen onze ondersteuning dicht bij de inwoners en in de wijken inrichten. Hiermee zorgen we ervoor dat inwoners via persoonlijk contact en dicht bij huis informatie kunnen inwinnen. De introductie van een Asser energieloket maakt dit mogelijk.

5 Kanttekeningen

5.1 In het plan van aanpak is aangegeven dat er capaciteitsgebrek is bij adviseurs en bij de installatiebranche en aannemers voor isolatie. In dit plan van aanpak spelen we hierop in door slim vraag en aanbod te koppelen, door in sommige gevallen te kiezen voor collectieve oplossingen en door ontwikkeling van digitale adviesmogelijkheden. De krapte op de arbeidsmarkt zal echter de komende jaren blijven bestaan. Samen met de sectororganisaties, FNV en onderwijskoepels moeten op lokaal, regionaal en nationaal niveau afspraken worden gemaakt over het opleiden van professionals in de installatie- en isolatie branche. Dit valt echter buiten de scope van dit plan van aanpak.

6 Kosten, baten en dekking

De kosten voor uitvoering van het plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen zijn voor het eerste jaar naar schatting iets meer dan € 2,1 miljoen. De onderbouwing hiervan is uitgewerkt in het plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen. Voor het eerste jaar zijn voldoende middelen beschikbaar in de Begroting Assen en vanuit het Rijk voor financiering van de verschillende activiteiten van het plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen. Deze dekking is als volgt opgebouwd:

	Beschikbare budgetten in euro		**Totaal**
Rijksmiddelen	Specifieke uitkering Energiearmoede	660.000	
	Nationaal Isolatie Programma – toezegging energiearmoede	640.000	
	In te dienen aanvraag Nationaal Isolatieprogramma	95.000	
			1.395.000
Begroting Assen	Begroting programma energietransitie	287.875	
	Algemene reserve (RREW)	225.000	
	Bedrijfsvoering programma energietransitie	226.000	
			738.875
Totaal aanpak *altijd-goed* maatregelen			**2.133.875**

Toelichting:

- De bijdrage van € 660.000 heeft het vorige kabinet in januari 2022 toegekend aan Assen om minderdraagkrachtige huishoudens op korte termijn te ondersteunen bij het nemen van energiebesparende maatregelen om hun energierekening te verlagen.

- De bijdrage van € 640.000 heeft het kabinet in maart 2022 toegezegd voor bestrijding van energiearmoede. Deze bijdrage is afkomstig uit middelen die in het Coalitieakkoord zijn gereserveerd voor het Nationaal Isolatieprogramma en waarvan het kabinet heeft besloten deze sneller in te zetten via gemeenten voor de verdere ondersteuning van minderdraagkrachtige huishoudens bij het nemen van energiebesparende maatregelen en verdergaande isolatie. Dit gaat om additionele middelen ten opzichte van de bijdrage die in het najaar is toegekend[1].

- De resterende € 95.000 nemen we mee in een grotere aanvraag die we gaan indienen bij het Nationaal Isolatieprogramma waarin we ook budget zullen aanvragen voor financiering van uitvoer van de aanpak *altijd-goed* maatregelen voor de komende jaren (zie onderstaand). Indien deze aanvraag niet wordt toegekend, is voor de activiteiten van het eerste jaar die we hiermee willen financieren dekking te vinden in de programmabegroting energietransitie door herprioritering van activiteiten binnen het programma energietransitie.

- Het bedrag van € 225.000 uit de Algemene Reserve wordt ingezet voor de uitbreiding van het RREW project. De Raad heeft hierover op 19 mei jl. een besluit genomen.

De bovenstaande € 1,3 miljoen aan Rijksmiddelen die al zijn toegezegd aan de gemeente Assen voor bestrijding van energiearmoede zetten we specifiek in op instrumenten die zich richten op minderdraagkrachtige inwoners, zoals op de isolatiegift, fix-brigade, actie vervanging van energieslurpers en energiedisplays. Hiermee kunnen we een vliegende start maken met ondersteuning van minderdraagkrachtige inwoners om hen te ondersteunen bij verduurzaming van hun woning. In het eerste jaar kunnen we met de € 1,3 miljoen aan rijksmiddelen die bestemd zijn voor de bestrijding van energiearmoede een flink aantal minderdraagkrachtige huishoudens in Assen bereiken. TNO onderzoek laat zien dat binnen de gemeente Assen ongeveer 7% van de huishoudens leeft in energiearmoede[2]. Uitgaande van dit onderzoek gaat het in Assen om ongeveer 2.300 huishoudens. We schatten in dat we in het eerste jaar met inzet van de € 1,3 miljoen aan Rijksmiddelen voor energiearmoede op de isolatiegift, fix-brigade, actie vervanging van energieslurpers en energiedisplays ongeveer 600 minderdraagkrachtige huishoudens zullen bereiken. Indien we in de komende jaren ook de overige minderdraagkrachtige huishoudens met deze instrumenten willen bereiken is in totaal verspreid over de komende jaren zeker nog € 3,7 miljoen aan budget nodig.

Voor de instrumenten die zich ook op niet-minderdraagkrachtige inwoners richten, hebben we ook een inschatting gemaakt hoeveel huishoudens we in het eerste jaar denken te bereiken (zie bijlage 1). Het extra budget dat we hiervoor in de komende jaren nodig hebben, is nog niet helemaal goed in te schatten omdat dit afhankelijk is van nadere invulling van een aantal instrumenten.

Wij verwachten echter dat de middelen die we nodig hebben om onze aanpak *altijd-goed* maatregelen in de komende jaren te kunnen continueren, beschikbaar is. In het kader van het ROB rapport heeft het kabinet voor de komende jaren de volgende Rijksmiddelen toegezegd aan gemeenten voor uitvoer van het Klimaatakkoord:

---

[1] Zie de Kamerbrief van 11 maart 2022 over Aanvullende koopkrachtmaatregelen 2022 (Kamerstukken II 2021/11 35925 XV nr. 111).

[2] Rapport 'De feiten over energiearmoede in Nederland. Inzicht op nationaal en lokaal niveau.' Mulder et al., 2021.

ROB coalitieakkoord			*Beschikbare budgetten in miljoen euro*		
			2023	**2024**	**2025-2030**
Inwoners Nederland	17.475.415		300	500	800
Inwoners Assen	68.836		1,2	2	3,1

Bovendien komen er in de komende jaren Rijksmiddelen beschikbaar vanuit het Nationaal Isolatieprogramma. Het Rijk stelt naar verwachting de helft van deze middelen aan gemeenten beschikbaar voor een lokale aanpak. Om van deze middelen gebruik te kunnen maken zal de gemeente Assen aanvragen indienen in regelingen die hiervoor worden opgesteld. Het gaat om onderstaande beschikbaar gestelde budget:

Nationaal isolatieprogramma	*Beschikbare budgetten in miljoen euro*			
	2022	**2023**	**2024**	**2025-2030**
Totaal beschikbaar	457,50	177	360	3.020
Beschikbaar voor gemeenten	228,75	89	180	1.510

7 Communicatie, participatie

Via het spoor communicatie van dit plan van aanpak informeren we inwoners van Assen over de verschillende instrumenten en acties van dit plan van aanpak. In het kader van het te ontwikkelen Asser energieloket lanceren we een communicatiecampagne met bijbehorende Asser website. Onderdeel van het spoor communicatie is ook een onderzoek naar de effectiviteit van onze communicatie. Met de resultaten van dit onderzoek kunnen we onze communicatie nog scherper neerzetten en krijgen we nog beter in beeld wat Assenaren van ons verwachten in de communicatie.

Via de in dit plan van aanpak genoemde wijkaanpakken activeren en ontzorgen we inwoners vanuit bestaande sociale structuren en initiatieven die opkomen en/of ondersteund worden vanuit inwoners zelf. Hiermee zorgen we ervoor dat we de organisatiekracht en kennis van inwoners en organisaties in de wijken optimaal benutten. Ook krijgen we hierdoor beter zicht op de lokale vraagstukken die spelen in de verschillende wijken. Dit gebruiken we om onze aanpak *altijd-goed* maatregelen te versterken en aan te passen aan de behoeften van de inwoners.

8 Inclusie

Dit plan van aanpak draagt bij aan een samenleving waar iedereen mee kan doen. Eén van de ambities van dit plan van aanpak is om er voor te zorgen dat iedere inwoner van Assen de mogelijkheid heeft om *altijd-goed* maatregelen te nemen. Oók woningeigenaren en huurders met een laag inkomen of die andere sociale-, gezondheids- of praktische obstakels ervaren bij het nemen van *altijd-goed* maatregelen.

9 Vervolg

Een aantal van de instrumenten die staan beschreven in dit plan van aanpak worden na vaststelling van dit plan nader uitgewerkt met stakeholders in projectplannen. Het gaat hierbij onder andere om het Asser energieloket, de isolatiegift, collectieve aanbodacties en de verduurzamingsacties gericht op huurders. In deze projectplannen zorgen we ervoor dat we de instrumenten zodanig inrichten dat we de specifieke doelgroepen die we voor ogen hebben daadwerkelijk bereiken en dat de instrumenten voor hen ook de beoogde resultaten oplevert. Het plan van aanpak maakt duidelijk wanneer welke instrumenten naar verwachting zullen starten. Om de voortgang van dit plan van aanpak te bepalen vindt

half 2022 een eerste tussenevaluatie plaats van de activiteiten. Bij deze evaluatie betrekken we inwoners en stakeholders en bekijken we of de instrumenten de doelgroepen die we voor ogen hebben daadwerkelijk bereiken. Op basis van deze evaluatie wordt het plan van aanpak aangescherpt en aangevuld voor het daaropvolgende jaar.

10 Bijlagen

1. Plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen.

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 mei 2022,

Besluit

1.1 In te stemmen met het Plan van aanpak *altijd-goed* maatregelen. Energiebesparing en hernieuwbare opwek in de woningvoorraad (zie bijlage).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 30 juni 2022.

De raad voornoemd,

Voorzitter, M.L.J. Out

Griffier, J. de Jonge